

kötelezettségét. Senkisémmé vállalhatna nyugodt lelkiismerettel igazgatósági tagságot mindaddig, míg a részvénytársaság egész forgalmi adó lerovását és pedig — miután adónál elévülés jogcíme nagyon nehezen érvényesíthető — visszamenőleg ad infinitum meg nem vizsgálná és ilyen módon próbálna tisztába jutni azokkal a kötelezettségekkel, melyeket az igazgatósági tagsággal együtt vállal. Hogy ez gyakorlatilag mennyire keresztülvihető, azt bővebben kifejtetni nem szükséges.

Már maga a direkt felelősség a közterhek egyre növekvő csoportjánál alkalmas arra, hogy az igazgatósági tagság elvállalását a békebeli fideiussio szemben meggondolandóvá tegye. Ha ez a felelősség még a multa is ad ultima Thule kiterjesztetik, úgy különösen a mai gazdasági viszonyok között az igazgatósági tagság elvállalása egyenesen merészséget jelentene.

PÉNZÜGYI JOGALKOTÁS

Adóügyi jogvédelem- és jogsegély-szerződés Ausztriával

Az osztrák köztársasággal 1924. évi november hó 8-án kötött adóügyi szerződések az 1925. évi XXXIX. t.-c.-be cikkelyeztettek be. Ezek a kétszeres adóztatásnak az egyenesadók és a halálesetre szóló illetékek jogterületén való elhárítására vonatkozó anyagi jogi rendelkezéseket tartalmazzák. Ezen szerződések anyagi rendelkezései a két ország állampolgárainak érdekében korlátozták mindkét ország pénzügyi szuverénitását. Nem történt azonban intézkedés aziránt, hogy a mindegyik országot megillető ezen szuverénitásból folyó jogok gyakorlása biztosíttassék akkor is, ha ezen jogok gyakorlása céljából a másik ország területén vagy a másik állam részéről lenne valamely funkció teljesítendő. Ezt a hiányt van hivatva pótolni a két állam kormánya között 1928. évi június hó 25-én kötött szerződés, amely mint az osztrák köztársasággal Budapesten 1928. évi június hó 25-én kötött adóügyi jogvédelem- és jogsegély-szerződés becikkelyezéséről szóló 1930. évi IX. t.-c. iktattatott be törvénytárunkba. Ezen szerződés becikkelyezéséig hasonló szerződésünk csupán a Német Birodalommal volt, amely szerződés a Német Birodalommal a kétszeres adóztatás elhárítása céljából kötött szerződéssel egyidejűleg kötött és lépett életbe.

Az osztrák köztársasággal kötött szerződés a magyar királyság polgárainak az osztrák köztársaság területén és az osztrák köztársaság polgárainak a magyar királyság területén a jogvédelmet, mindkét állam hatóságainak pedig a kölcsönös hatósági és jogsegély iránti kötelezettséget szabályozza. Úgy a jogvédelem, mint a jogsegély közadóügyekre terjed ki. Közadóknak tekintendők azok a közszolgáltatások, amelyeket Magyarország részéről az állam, a vármegyék és a községek javára, Ausztria részéről pedig a szövetséges állam, annak javára az országok és a községek részvételével, továbbá az országok, kerületek és községek javára, végül úgy magyar, mint osztrák részről az ezekkel a közszolgáltatásokkal egységes módon szedendő azok a pótlékok és járulékok, amelyek más közjogi területek javára szedetnek be. Nem tartoznak a közszolgáltatások ezen keretébe a vámok és fogyasztási adók, ellenben a forgalmi és fényűzési adó a szerződés alkalmazása szempontjából nem tekintendő fogyasztási adónak.

A jogvédelmi megállapodás alapelve az, hogy az egyik állam polgárai a közadók tekintetében a másik állam területén a belföldiekkel egyenlő elbánásban és egyenlő jogvédelemben részesülnek. A jogsegély alapelve pedig az, hogy mindkét állam az összes közadóügyekben úgy a kivetésnél és biztosításnál, mint a jogorvoslati eljárásnál és behajtásnál egymásnak kölcsönösen hatósági és jogsegélyt nyújt.

Az ügyiratok kézbesítése és a hatósági és jogsegély iránti megkeresések elintézése a két állam hatóságainak közvetlen hivatalos érintkezése mellett történik. A közadók behajtására vonatkozólag egyes különös intézkedések vannak.

Az egymással érintkező hatóságok Magyarország részéről a pénzügyigazgatóságok, Ausztria részéről az országos pénzügyi hatóságok. A megkeresés a megkereső állam hivatalos nyelvén történik, de a magyar állam részéről intézett megkereséshez németnyelvű fordítás is csatolandó.

A megkeresett hatóság köteles a megkeresésnek megfelelni és evégből ugyanolyan kényszereszközöket alkalmaz, mint a saját országa hatóságaitól származó megkeresés foganatosításánál. Az elintézés alakiságai a megkeresett állam törvényeihez igazodnak, de a megkereső hatóság kérelmére különös eljárási mód is alkalmazandó, ha ez nem ellenkezik a megkeresett állam törvényeivel. A megkeresett állam területén megengedett kényszereszköz azonban nem alkalmazható, ha a megkereső állam hasonló megkeresés esetén nem lenne ab-

ban a helyzetben, hogy ugyanilyen kényszereszközt alkalmazzon.

A megkereső hatóságot kívánságára a kért cselekmény teljesítésének időpontjáról és helyéről értesíteni kell. Az érdekelt feleknek jogukban áll a cselekménynél magukat a megkeresett állam szabályai szerint képviseltetni vagy annál jelen lenni.

A közadóügyekben hozott végrehajtó és megtámadhatatlan intézkedések (határozatok, végzések, rendeletek) kívánságra költségmentesen elismerendők és végrehajthatók, kivéve azokat az intézkedéseket, amelyek kizárólag valamely igény biztosítását célozzák. A végrehajtásra vonatkozó indítvány megtételére és átvételére nem a pénzügyigazgatóság, illetve az országos pénzügyi hatóság, hanem a két állam pénzügyminiszterei illetékesek.

A végrehajtási intézkedések a felek meghallgatása nélkül, közigazgatási vagy bírói úton, a megkeresett állam törvényei szerint hajtathatók végre. A végrehajtás iránti megkereséshez a megkereső állam illetékes hatóságának nyilatkozata csatolandó arról, hogy az intézkedés végrehajthatóvá és megtámadhatatlanná vált. Ennek a hatóságnak illetékességét a megkereső állam pénzügyminiszterei igazolják.

A megtámadhatatlanná még nem vált, de végrehajtható intézkedések, úgyszintén a végrehajtható biztosítási intézkedések alapján ideiglenes biztosítás kérhető. Ez a biztosítás végrehajtás útján foganatosítandó, és pedig veszély igazolása nélkül is. A megkeresett államnak jogában áll az ideiglenes biztosítás foganatosítását megtagadni, ha a kötelezett fél a megkeresett állam polgára és ott rendes lakással vagy állandó tartózkodási hellyel bír. Ez a megtagadási jog nem áll fenn, ha olyan közadókövetelésekről lenne szó, amelyek olyan időpontban keletkeztek, amelyben a kötelezett még nem volt a megkeresett állam polgára.

A hatósági és jogsegély megtagadható, ha az állam, amely a segélynyújtás iránt megkeresetetik, azt fenségjogai vagy biztonsága szempontjából veszélyesnek tartja.

Ha értesítések, jelentések vagy vélemények olyan személyektől szerzendők be, akik az illető közadóügyben mint adókötelesek érdekelve nincsenek, a megkeresés teljesítése megtagadható, ha a megkereső állam saját törvényei szerint hasonló értesítéseket, jelentéseket vagy véleményeket nem kívánhat. Megtagadható azon megkeresések teljesítése is, amelyek csak kereskedelmi

vállalati vagy ipari titok megsértésével lennének teljesíthetők.

Ha a megkeresés akár a maga egészében, akár részben teljesítettik, a megkeresett hatóság a megkereső hatóságot az elintézés módjáról azonnal értesíteni köteles. Ha pedig a megkeresés nem teljesítettik, a megkeresett hatóság köteles a megkereső hatóságot a nemteljesítés okáról, valamint a tudomására jutott egyéb olyan körülményekről, amelyek az ügy további elintézése szempontjából jelentőséggel bírnak, haladéktalanul értesíteni.

Mindkét állam pénzügyminisztere a szerződés végrehajtására vonatkozó részletes rendelkezéseket előzetes kölcsönös értesítés után érdemben egybehangzóan fogja kibocsátani és a két pénzügyminiszter a szerződés szellemének megfelelő további megállapodásokat is létesíthet.

Az ezen törvénybe cikkelyezett egyezmény végrehajtási utasítását a pénzügyminiszter a Budapesti Közlöny 1930. február hó 28-ikán megjelent 49. számában, a 400 P. M. számú rendelettel adta ki.

Az új adóamnesztia.

Az érdekelték hosszú ideje tartó kérésére a kormányzó útján adatott adóamnesztiát a pénzügyi kormány. Magát az amnesztiarendeletet a Budapesti Közlöny folyó évi március 1-i, annak végrehajtási utasítását március 6-iki számában közli.

Az adóamnesztia lényegében kettős intézkedést tartalmaz. Az egyik intézkedés a közadók kezeléséről szóló hivatalos összeállításnak az önfeljelentési szakaszát módosítja átmeneti időre, másik rendelkezése valóságos amnesztiát nyújt.

A közadók kezeléséről szóló hivatalos összeállítás szerint önfeljelentés esetében az adózó a megrövidített vagy veszélyeztetett köztartozás kétszeresének felajánlásával szabadulhat. Ezzel szemben az amnesztiarendelet kimondja azt, hogy az az adózó, aki közadó megrövidítésével, vagy veszélyeztetésével adócsalást, jövedéki kihágást, vagy mulasztást követett el, amnesztia alá esik, ha ezt a körülményt, mielőtt az a pénzügyi hatóságok tudomására jutna, de legkésőbb folyó évi április 1-éig az adóhatóságnak önként bejelenti. A bejelentéssel egyidejűleg az elvont adót le kell fizetni, vagy legalább is biztosítani. Ezen az összegzen kívül azonban se bírságot, se késedelmi